

COMISIA NAȚIONALĂ A PIETEI FINANCIARE
HOTĂRÂRE
privind aprobarea Regulamentului cu privire la Raportul
actuarial al asigurătorului (reasigurătorului)

nr. 55/1 din 17.12.2018
(în vigoare 01.01.2019)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 504-511 art. 1830 din 22.12.2018

* * *

În temeiul prevederilor art.39 alin.(4) și art.41 alin.(2¹) lit.k) din [Legea nr.407/2006](#) cu privire la asigurări (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.47-49, art.213),
Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la Raportul actuarial al asigurătorului (reasigurătorului), conform anexei.
2. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2019.

**PREȘEDINTELE COMISIEI
NAȚIONALE A PIETEI FINANCIARE**

Valeriu CHIȚAN

Nr.55/1. Chișinău, 17 decembrie 2018.

Anexă
la Hotărârea CNPF
nr.55/1 din 17 decembrie 2018

REGULAMENT
CU PRIVIRE LA RAPORTUL ACTUARIAL AL
ASIGURĂTORULUI (REASIGURĂTORULUI)

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Presentul Regulament stabilește structura, conținutul, informația dezvăluită, modul de completare, aprobare și prezentare a Raportului actuarial anual al asigurătorului (reasigurătorului) (în continuare – *Raport actuarial*) și are ca scop reglementarea exprimării opiniei actuarului privind situația rezervelor tehnice, solvabilitatea, starea activelor și concordanța primelor de asigurare (în continuare – evaluări), prin dezvăluirea informațiilor prevăzute de prezentul Regulament.

2. Actuarul asigurătorului (reasigurătorului) este obligat să prezinte anual autorității de supraveghere Raportul actuarial, elaborat în conformitate cu normele stabilite de prezentul Regulament.

3. Noțiunile, termenii și expresiile utilizate în prezentul Regulament au semnificația prevăzută în [Legea nr.407/2006](#) cu privire la asigurări și în actele normative emise de către autoritatea de supraveghere.

Capitolul II
CERINȚELE FAȚĂ DE CONȚINUTUL RAPORTULUI ACTUARIAL

4. Raportul actuarial se elaborează de către actuarul asigurătorului (reasigurătorului) (în continuare – *actuar responsabil*) și conține informația prevăzută în prezentul capitol, structurată conform anexei la prezentul Regulament.

5. Raportul actuarial este elaborat separat pentru fiecare categorie de asigurări (“asigurări de viață” sau “asigurări generale”), în funcție de categoria de asigurări practică de asigurător, și conține o imagine comprehensivă a activității desfășurate de actuar în domeniile de responsabilitate de bază.

6. Raportul actuarial cuprinde cel puțin următoarele elemente:

- 1) **Introducere** - informații generale privind asigurătorul și actuarul responsabil, scopul

Raportului actuarial, descrierea noțiunilor utilizate și listarea actelor normative, inclusiv interne, ale asigurătorului și ale asociației profesioniste a cărui membru este actuarul responsabil, care au stat la baza evaluărilor realizate, perioada de referință/perioada de gestiune pentru care se emite.

Informația privind asigurătorul și actuarul responsabil cuprinde informațiile expuse în următorul format:

1.1.	Data elaborării;	
1.2.	Informații privind actuarul asigurătorului care a elaborat Raportul actuarial:	
1.2.1	Numele, prenumele;	
1.2.2.	Seria, numărul și data emiterii certificatului de actuar;	
1.2.3.	Denumirea asociației profesioniste din domeniul actuarial, din care face parte actuarul (dacă este membru al unei asociații din domeniul actuarial);	
1.3.	Informații privind asigurătorul:	
1.3.1.	Denumirea deplină a asigurătorului;	
1.3.2.	Categoria de asigurare, seria, numărul și data emiterii licenței;	
1.3.3.	Codul IDNO;	
1.3.4.	Adresa juridică.	

2) Date utilizate - informații referitoare la datele/indicatorii utilizați, calitatea și metodele/procedurile de control al datelor (reconcilierea datelor cu datele din evidența contabilă), ajustările, deficiențele, abaterile constatate, precum și sursa lor, folosite pentru realizarea evaluărilor actuariale, produsele/tipurile de asigurare ale asigurătorului.

Sursa datelor trebuie să fie clară și să descrie expres referința utilizării datelor (denumirea deplină a actului normativ; denumirea exactă a materialelor didactice, lucrărilor științifice, indicându-se autorul, pagina și link-ul la pagina web, după caz).

Reconcilierea și ajustările realizate se dezvăluie pe fiecare tip/clasă de asigurări.

Raportul actuarial pentru asigurările de viață conține tabele de mortalitate, morbiditate, dezabilitate, comutație utilizate, după caz.

Produsele/tipurile de asigurare ale asigurătorului, care se includ în fiecare din clasele de asigurare prevăzute în anexa nr.1 la **Legea nr.407/2006** cu privire la asigurări, se prezintă conform următorului format:

Concordanța între clasele și produsele/tipurile de asigurare

Clasa de asigurări	Produsul/tipul de asigurare

3) Rezervele tehnice.

a) *Metodele de calcul al rezervelor tehnice (Chain-Ladder, Bornhuetter Ferguson, Metoda prospectivă brută, Metoda prospectivă netă etc.)*, prezentate separat pe fiecare produs/tip de asigurare/clasă de asigurări, fiecare tip de rezervă tehnică, conform următorului tabel:

Metodele utilizate pentru calcularea rezervelor de asigurare

Rezerva tehnică	Produsul/Tipul de asigurare/ Clasa de asigurări	Metoda de calcul	Note/Comentarii*

Notă: *se indică comentariile pe care actuarul le consideră relevante privind metodele menționate

Metodele de calcul al rezervelor tehnice aplicate se descriu, indicându-se:

1. Metodele de calcul pentru valoarea până la cedarea în reasigurare și aferentă reasigurării (cota reasigurătorului). Dacă sunt modificate metodologiile de calcul al rezervelor tehnice în cadrul

perioadei pentru care este elaborat Raportul actuarial, atunci se prezintă argumentele care au stat la baza fundamentării adoptării acestei măsuri;

2. Factorii de bază luați în considerare la calculul rezervelor tehnice (rata daunei, ratele dobânzilor, rata inflației etc.). Raportul actuarial pentru asigurările de viață include ratele dobânzilor tehnice garantate pentru fiecare produs/tip de asigurare practicat, ratele dobânzilor efective aplicate și adecvarea lor cu politicile de investiții ale asigurătorului, coeficienții Zillmer, ratele cheltuielilor administrative etc.;

3. Marja de risc aplicată, după caz;

4. Alte informații relevante, utilizate de actuar la calculul rezervelor tehnice, descrise pe produse/tipuri de asigurare.

b) *Valoarea efectivă a rezervelor tehnice* pentru anul de gestiune și în comparație cu cel puțin un an anterior celui de gestiune, repartizate pe produse/tipuri de asigurare/clase de asigurări și tipuri de rezerve.

Raportul actuarial pentru asigurările de viață include și informații referitoare la numărul de polițe pentru care s-au calculat rezervele matematice, rezervele matematice adiționale și rezervele pentru beneficii suplimentare, suma asigurată și valoarea rezervelor matematice aferente lor.

Pentru produsele/tipurile de asigurare de viață, care admit subscrierea riscurilor auxiliare din categoria de asigurări generale, informația privind rezervele tehnice se prezintă separat de rezervele specifice riscurilor de viață.

În condițiile aplicării marjelor de risc, unor ajustări speciale ale rezervelor, aceste calcule se prezintă distinct de valoarea rezervelor tehnice care rezultă din metodele aplicate.

Informațiile menționate se prezintă pentru valoarea rezervelor tehnice până la cedarea în reasigurare, aferentă reasigurărilor (cota reasigurătorului) și netă de reasigurare. Componenta include și o descriere succintă a tratatelor de reasigurare aplicate pe parcursul perioadei de gestiune, inclusiv a tipurilor de reasigurare.

Modificările venite din analiza comparativă trebuie comentate, în condițiile în care se constată modificări semnificative prin prisma riscurilor specifice.

c) *Rezultatele testelor de adecvare a rezervelor tehnice:*

1. Pentru rezervele de daune testul se realizează pe baza experiențelor anterioare (testul run-off), pentru cel puțin o perioadă de gestiune anterioară, divizată pe fiecare produs de asigurare/clasă de asigurări, conform următoarelor:

- Separat pentru fiecare rezervă de daune (Rezerve de daune declarate, dar nesoluționate și Rezerve de daune neavizate);

- Agregat pe toate rezervele de daune;

2. Pentru rezerva de prime necăștigate (RPN) și rezerva matematică testul de adecvare se realizează pe baza experiențelor viitoare, luând în considerare estimările curente ale fluxurilor de trezorerie viitoare aferente contractelor de asigurare pentru care s-a calculat RPN (LAT-liability adequacy test). Valorile indicatorilor aplicați pentru estimarea fluxurilor de trezorerie viitoare urmează să fie argumentate prin prisma analizelor realizate;

3. Concluziile și comentariile actuarului referitor la rezultatele constatate și măsurile întreprinse în condițiile înregistrării deficitului de rezerve.

d) *Rezultatele analizei de sensibilitate a rezervelor tehnice*, realizată pe produse/clase de asigurări, unde se descriu analizele de sensibilitate realizate, prin dezvoltarea ipotezelor și scenariilor stabilite privind comportamentul/variația unor indicatori utilizați în calculul rezervelor tehnice, luând în considerare cel puțin următoarele ipoteze:

1. Pentru rezerva riscurilor neexpirate (RRN):

Modificarea față de valorile utilizate la calculul RRN, înregistrată în bilanț:

Indicatori	Scenarii, Ipoteze
Rata daunei	Scenariul I: +5 puncte procentuale Scenariul II, +20 puncte procentuale
Rata cheltuielilor administrative (exceptie cheltuielile de intermediere)	Scenariul I: +5 puncte procentuale Scenariul II, +20 puncte procentuale
Rata cheltuielilor de intermediere	Scenariul I: +5 puncte procentuale Scenariul II, +20 puncte procentuale

2. Pentru rezervele de daune neavizate:

Modificarea față de valorile utilizate la calculul rezervelor de daune neavizate, înregistrată în bilanț:

Metode/Indicatori	Scenarii, Ipoteze
-------------------	-------------------

Pentru metoda Bornhuetter Ferguson și metoda Ratei Daunei - Rata daunei	Scenariul I: +5 puncte procentuale Scenariul II, +20 puncte procentuale
Pentru metoda Chain-Ladder:	Scenariul I, creșterea coeficienților selecțai de dezvoltare a daunelor cu 10%; Scenariul III, aplicarea valorii maxime a coeficienților de dezvoltare

3. Pentru rezervele matematice:

Modificarea față de valorile utilizate la calculul rezervelor, înregistrată în bilanț:

Indicatori	Scenarii, Ipoteze
Probabilitatea de deces	Scenariul I: +15 % Scenariul II, -20 %
Rata rezilierilor	Scenariul I: +50 % Scenariul II, -50%
Rata dobânzilor la instrumentele investiționale (nu mai mica de zero)	Scenariul I: - 1.0 puncte procentuale Scenariul II, -5.0 puncte procentuale Scenariul III: rata dobânzii egală cu zero

Actuarul responsabil poate aplica și alte ipoteze suplimentare pentru analiza de sensibilitate.

4) Active - tipurile de active pe care asiguratorul le utilizează în acoperirea rezervelor tehnice, inclusiv în comparație cu perioada de gestiune precedentă, gradul de diversificare a acestora, rentabilitatea investiției pentru cel puțin investițiile în depozite bancare și obligațiuni corporative, informații despre evaluarea activelor, metodele de evaluare aplicate sau, în condițiile evaluărilor realizate de un evaluator, se prezintă informații despre evaluator (denumirea persoanei juridice, persona care a realizat evaluarea etc.), active asupra cărora s-au aplicat angajamente, grevări, sechestre, precum și alte sarcini.

Rezultatul distribuției după perioadele de scadență a fluxurilor financiare viitoare aferente activelor care acoperă rezervele tehnice în comparație cu scadențele aferente fluxurilor viitoare de executare a obligațiilor aferente rezervelor tehnice se expune după cum urmează:

a) Pentru rezervele tehnice specifice categoriei de asigurări generale:

Indicatori	Termenele de scadență			
	Până la 3 luni inclusiv	De la 3 la 12 luni inclusiv	Peste 12 luni	TOTAL
Active admise				
1.				
2.				
...				
Total I				
Rezerve tehnice				
1. Rezerva de prime necâștigate				
2. Rezerva riscurilor neexpirate				
3. Rezerva de daune declarate, dar nesoluționate				
4. Rezerva de daune neavizate				
Total II				
Surplus (+) / Deficit (-) de active				

b) Pentru rezervele tehnice specifice categoriei de asigurări de viață:

Indicatori	Termenele de scadență			
	Până la 1 an inclusiv	De la 1 la 5 ani inclusiv	Peste 5 ani	TOTAL
Active admise				
1.				

2.				
...				
Total I				
Rezerve tehnice				
1. Rezerva matematică				
2. Rezerva matematică adițională				
3. Rezerva pentru beneficii suplimentare				
4. ...				
Total II				
Surplus (+) / Deficit (-) de active				

5) Solvabilitate și lichiditate - opinia actuarului referitor la gradul de adecvare a indicatorilor financiari de solvabilitate și lichiditate ai asigurătorului (reasigurătorului).

Raportul conține o analiză de sensibilitate:

a) a indicatorilor de solvabilitate, prezentată în forma și indicatorii de sensibilitate prevăzuți în următorul tabel:

Nr. d/o	Indicatori	Valoarea conform formei MSD_RS din anexa nr.5 din Hotărârea CNPF nr.2/1 din 21.01/2011, lei	Scenarii de sensibilitate	
			Scenariul I* (ipoteze privind modificarea indicatorilor față de col.2)	Scenariul II* (ipoteze privind modificarea indicatorilor față de col.2)
A	1	2	3	4
1	Active admise în Fondurile asiguraților, lei		Constant	-10%
2	Obligații contractuale (Rezervele tehnice de asigurare), lei		+20%	+10%
3	Excedent/deficit în Fondurile asiguraților față de obligațiile contractuale (rd.1 - rd.2), lei			
4	Active în Fondurile asigurătorului (reasigurătorului), lei		Constant	-10%
5	Obligații aferente Fondurilor asigurătorului (reasigurătorului), lei		+20%	+10%
6	Excedent/deficit în Fondurile asigurătorului (reasigurătorului) (rd.4-rd.5), lei			
7	Total marja de solvabilitate disponibilă (MSD) (rd. 3 +rd. 6), lei			
8	Total marja de solvabilitate minimă (MSM), lei			
9	Rata solvabilității (rd. 7 / rd. 8] *100), %			

Notă: * în coloane se indica valorile calculate în lei ținând cont de ipotezele descrise în coloane.

b) a indicatorilor de lichiditate, prezentată în forma și indicatorii de sensibilitate prevăzuți în următorul tabel:

Nr. d/o	Indicatori	Valoarea conform formei CL din anexa nr.6 din Hotărârea CNPF nr.2/1 din 21.01/2011, lei	Scenarii de sensibilitate	
			Scenariul I* (ipoteze privind modificarea indicatorilor față de col.2)	Scenariul II* (ipoteze privind modificarea indicatorilor față de col.2)
A	1	2	3	4
1	Total active lichide		Constant	-10%
2	Obligații devenite scadente conform contractelor de asigurare (reasigurare)		+20%	+10%
3	Obligații devenite scadente rezultate din activitatea operațională, altele decât cele indicate în rd.2		+20%	+10%
4	Alte obligații devenite scadente		+20%	+10%
5	Total obligații devenite scadente (2+3+4)			
6	Coeficientul de lichiditate rd.1/ rd.5			

Notă: * în coloane se indica valorile calculate în lei ținând cont de ipotezele descrise în coloane.

Actuarul responsabil poate aplica și alte ipoteze suplimentare pentru analiza de sensibilitate.

6) Prime de asigurare - informații referitoare la primele/tarifele de asigurare care au fost modificate/elaborate pe parcursul anului de gestiune, privind criteriile de stabilire a primelor pentru fiecare produs de asigurare, inclusiv opinia asupra adecvării nivelului primelor/tarifelor de asigurare, politicii globale de subscriere, reieșind din adecvarea structurii primei de asigurare (reasigurare), analiza comparativă a celor mai bune estimări cu experiența anterioară și prezentarea analizei detaliate care a stat la baza fundamentării opiniei;

7) Management de risc - informațiile furnizate și contribuția actuarului în realizarea funcției de management de risc în cadrul asigurătorului (reasigurătorului) (de ex.: informații privind fluxurile financiare viitoare aferente primelor și rezervelor de asigurare etc.);

8) Rezultate - concluziile și opiniile constatate de actuar, într-o formă agregată, în procesul evaluărilor realizate privind situația, suficiența și riscurile constatate privind rezervele tehnice, activele, solvabilitatea și primele de asigurare/de reasigurare pe total și pe produse de asigurare/clase de asigurări, în condițiile în care evaluările au fost realizate pe produse de asigurare/clase de asigurări, descrierea specificului programelor de reasigurare și relevanța contractelor de reasigurare.

Capitolul III RAPORTAREA, APROBAREA ȘI SANCTIIONAREA

7. Actuarul asigurătorului (reasigurătorului) este obligat să prezinte autorității de supraveghere Raportul actuarial datat, ștampilat și semnat olograf de către acesta, până la data de 31 mai a anului următor celui de gestiune, pe suport de hârtie și în mod electronic (format "pdf"). În cazul în care apar discrepanțe între Raportul actuarial prezentat pe suport de hârtie și varianta electronică a acestuia, prevalează varianta Raportului pe suport de hârtie.

8. Anterior prezentării autorității de supraveghere, conform prevederilor pct.7, actuarul responsabil prezintă Raportul actuarial spre informare organelor de conducere ale asigurătorului (reasigurătorului), precum și altor autorități la solicitare, cu acordul organelor de conducere ale asigurătorului (reasigurătorului).

9. Organele de conducere ale asigurătorului (reasigurătorului) pot solicita, având ca temei circumstanțe de fapt și de drept, argumentate, dar nu poate impune actuarului responsabil, modificarea opiniilor, descrierilor, comentariilor și concluziilor realizate în Raportul actuarial.

10. În condițiile în care actuarul asigurătorului (reasigurătorului) nu prezintă autorității de supraveghere Raportul actuarial în termenul prevăzut la pct.7 din prezentul Regulament, Raportul actuarial este prezentat de către organele de conducere ale asigurătorului (reasigurătorului) în

termen de 5 zile lucrătoare de la data prevăzută la pct.7 din prezentul Regulament.

11. Autoritatea de supraveghere poate solicita actuarului asigurătorului (reasigurătorului) sau organelor de conducere ale asigurătorului (reasigurătorului), care au prezentat Raportul actuarial către autoritatea de supraveghere, informații suplimentare sau explicații în raport cu conținutul Raportului actuarial al asigurătorului (reasigurătorului).

12. Nerespectarea prevederilor prezentului Regulament constituie încălcare și se sancționează conform prevederilor legale.

Anexă
la Regulamentul
privind raportul actuarial al
asigurătorului (reasigurătorului)

Denumirea asigurătorului

RAPORT ACTUARIAL

pentru _____

Categoria de asigurări

Numele, prenumele actuarului:

semnătura olografă

Chișinău, _____

Cuprins

1. Introducere
2. Date utilizate
3. Rezervele tehnice
4. Active
5. Solvabilitate și lichiditate
6. Prime de asigurare
7. Management de risc
8. Rezultate